

Transliteration–Telugu

Transliteration as per Modified Harvard-Kyoto (HK) Convention (including Telugu letters – Short e, Short o) -

a A i I u U
R RR IR IRR
e E ai o O au M (H or :)

(e – short | E – Long | o – short | O – Long)

k	kh	g	gh	n/G		
c	ch	j	jh	n/J		(jn – as in jnAna)
T	Th	D	Dh	N		
t	th	d	dh	n		
p	ph	b	bh	m		
y	r	l	L	v		
S	sh	s	h			

paluku kaNDa-navarasakannaDa

In the kRti 'paluku kaNDa cakkera' – rAga navarasakannaDa, Sri tyAgarAja describes the sweetness of the words of the Lord.

P paluku kaNDa cakkeranu kErunE
1paNatulAra jUDarE

A koluvu kUTamunanu kolucu vArini
pilici dASarathi prEma mIra ²palikE (paluku)

C surula kAminI maNula gAnam-
(A)daraNan(A)lakincucunu ³SRngAra
rasa yukta ⁴vAra ramaNul(A)Da jUci
sarasa ⁵tyAgarAjunitOnu ⁶pogaDE (paluku)

Gist
Behold, O Maidens!

The sweetness of words spoken by Lord rAma would deride the sweetness of sugar-candy.

The sweetness of words, spoken by Lord rAma calling, with great love, those who are serving Him in the Assembly hall, would deride the sweetness of sugar-candy.

The sweetness words, spoken by Lord rAma with this tyAgarAja, nicely lauding,
while graciously listening to the music of best of celestial women, and looking at the charming dancing girls as they dance, would deride the sweetness of sugar candy.

Word-by-word Meaning

P   The (sweetness of) words (paluku) (spoken by the Lord) would deride (kErunE) the (sweetness of) sugar-candy (kaNDa cakkeranu); behold (jUDarE), O Maidens (paNatulAra)!

A   The sweetness of words spoken (palikE) by Lord rAma – son of King daSaratha (dASarathi) –

            calling (pilici), with great (mIra) love (prEma), those (vArini) who are serving (kolucu) Him in the Assembly (koluvu) hall (kUTamunananu),
            would deride the sweetness of sugar-candy; behold, O Maidens!

C   The sweetness words spoken by Lord rAma with this tyAgarAja (tyAgarAjunitOnu) nicely (sarasa) lauding (pogaDE),

            while graciously (AdaraNanu) listening (Alakincucunu) to the music (gAnamu) (gAnamAdaraNanAlakincucunu) of best (maNulu) of celestial (surula) women (kAminI), and

            looking at (jUci) the charming – endowed (yukta) with the flavour (rasa) of love (SRngAra) - dancing girls (vAra ramaNulu) as they dance (ADa),
            would deride the sweetness of sugar candy; behold, O Maidens!

Notes –

Variations –

¹ – paNatulAra – This is how it is given in all the books, and the meaning derived is ‘maids’, ‘friends’. However, as per telugu dictionary, ‘paNati’ does not have any such meaning. Sri tyAgarAja uses this word in ‘naukA caritra’ also where it clearly means ‘woman’. The Sanskrit word ‘praNayini’ - and the tad-bhava Telugu word – means ‘a beloved woman’. ‘paNati’ may be the colloquial version of this word. This is more so because the syllable ‘pa’ and ‘pra’ are interchangeably used in telugu in the beginning of certain words – ‘pakkala’ – ‘prakkala’ etc.

² – palikE – paluku. In the present context ‘palikE’ seems to be appropriate.

⁵ – tyAgarAjunitOnu – tyAgarAja nutinitOnu. However, in the books, the meaning derived is ‘with tyAgarAja’. In any case, ‘tyAgarAja nutunitOnu’ is not appropriate in the present context because it would mean ‘rAma talking to Himself’.

⁶ – pogaDE - pogadu.

References –

³ – SRngAra rasa – nava rasa - SRngAra - love, vIra - valour, bIbhatsa - disgust, raudra - anger, hAsya - mirth, bhayAnaka - terror, karuNa - pity, adbhuta - wonder, SAnta – tranquility; in some places, vAtsalya – parental fondness is also taken as the tenth rasa.

⁴ – vAra ramaNulu – the dEva dAsis nominated in earlier times for dancing in the temples.

Comments -

General – This kRti is in the nAyaki bhAva.

Devanagari

प. पलुकु कण्ड चक्रेरनु केरुने

पणतुलार जूडरे

- अ. कोलुवु कूटमुननु कोलुचु वारिनि
पिलिचि दाशरथि प्रेम मीर पलिके (पलुकु)
च. सुरुल कामिनी मणुल गान-
(मा)दरण(ना)लकिञ्चुचुनु शङ्गार
रस युक्त वार रमणु(ला)ड जूचि
सरस त्यागराजुनितोनु पोगडे (पलुकु)

English with Special Characters

pa. paluku kāṇḍa cakkeranu kērunē

paṇatulāra jūḍarē

a. koluvu kūṭamunanu kolucu vārini

pilici dāśarathi prēma mīra palikē (paluku)

ca. surula kāminī maṇula gāna-

(mā)daraṇa(nā)lakiñcucunu śṛṅgāra

rasa yukta vāra ramaṇu(lā)ḍa jūci

sarasa tyāgarājunitōnu pogadē (paluku)

Telugu

ప. పలుకు కణ్ణ చక్కెరను కేరునే

పణతులార జూడరే

అ. కొలువు కూటమునను కొలుచు వారిని

పిలిచి దాశరథి ప్రేమ మీర పలికే (పలుకు)

చ. సురుల కామినీ మణుల గాన-

(మా)దరణ(నా)లకిఞ్చుచును శృంగార

రస యుక్త వార రమణు(లా)డ జూచి

సరస త్యాగరాజునితోను పొగడే (పలుకు)

Tamil

ப. பலுகு கண்ட³ சக்கெரனு கேருனே

பணதுலார ஜூட்ட³ரே

அ. கொலுவு கூடமுனனு கொலுசு வாரினி

பிலிசி தா³ஸரதி² ப்ரேம மீர பலிகே (பலுகு)

ச. ஸ்ரூல காமினீ மணுல கான்
 (மா)தரண(னா)லகிஞ்சுசனு ஸ்ரங்கார
 ரஸ யுக்த வார ரமண(லா)ட் ஜுகி
 ஸரஸ த்யாகராஜானிதோனு பொக்டே (பலுகு)

சொற்கள் கண்டசருக்கரையைப் பழிக்குமே!
 வனிதையரே, கானீர்!

கொலுவுக் கூடத்தினில் சேவிப்போரை
 அழைத்து தாசரதி பரிவு மிகப் பகரும்
 சொற்கள் கண்டசருக்கரையைப் பழிக்குமே!
 வனிதையரே, கானீர்!

வானோர் பெண்மணிகளின் இசையை
 கனிவுடன் செவிமடுத்துக்கொண்டு, சிங்காரச்
 கவையுடை ஆடல் மகளிர் ஆடக்கண்டு,
 இனிமையாக, தியாகராசனுடன் புகழ்ந்துரைக்கும்
 சொற்கள் கண்டசருக்கரையைப் பழிக்குமே!
 வனிதையரே, கானீர்!

கண்டசருக்கரை - கற்கண்டெனவும் கொள்ளலாம்
 தாசரதி - தசரதன் மைந்தன் - இராமன்

Kannada

ப. பலுகு கீழ் ஜக்ஷீர்னு கீருநீ

ப்ணத்துலார் ஜாதரீ

அ. கீலுவு கோடமுன்னு கீலுகை வாரினி

பிலிசி தாத்திர்சி பீரே மீர பலிசீ (பலுகு)

ஒ. ஸுருல காமிநீ மூலால ஗ான-

(மா)தரண(நா)லகிஞ்சுசனு ஶாகார

ரஸ யூக்த வார ரமண(லா)ட் ஜாசீ

ஸ்ரீஸ் தார்ராஜனிதோனு பீர்ஜீ (பலுகு)

Malayalam

வ. பலுகு கள்ஸ சகைரைநு கேருளே
 பளத்துலார ஜூயரே

ஓ. கொலுவு குடமுநை கொலுஷு வாரினி
 பிலிசி தாஸரமி பேரம் மீர பலிகே (பலுகு)

ஒ. ஸுருல காமிநீ மனுல ஶான-
 (மா)தரண(நா)லகிஞ்சுசுநு ஶாங்ஶார

৩৩ যুক্ত বার রমণী(লা)য় জুচি
সরস ত্যাগতাজুনিতেন্দোনু পোগড়ে (পলুকু)

Assamese

- প. পলুকু কণ চক্ষেৰনু কেৰনে
পণ্ডুলাৰ জূড়ে
অ. কোলুৱু কুটমুননু কোলুচু রাখিনি
পিলিচি দাশৰথি প্ৰেম মীৰ পলিকে (পলুকু)
চ. সুৰল কামিনী মণুল গান-
(মা)দৰণ(না)লকিঞ্চুচুনু শংসাৰ
ৰস যুক্ত বাৰ ৰমণু(লা)ড জূচি
সৱস আগৱাজুনিতেনু পোগডে (পলুকু)

Bengali

- প. পলুকু কণ চক্ষেৰনু কেৰনে
পণ্ডুলাৰ জূড়ে
অ. কোলুৱু কুটমুননু কোলুচু বাখিনি
পিলিচি দাশৰথি প্ৰেম মীৰ পলিকে (পলুকু)
চ. সুৱল কামিনী মণুল গান-
(মা)দৰণ(না)লকিঞ্চুচুনু শংসাৰ
ৰস যুক্ত বাৰ ৰমণু(লা)ড জূচি
সৱস আগৱাজুনিতেনু পোগডে (পলুকু)

Gujarati

- પ. પલુકુ ૪૭૮ અર્કેરનુ ટેને
પણતુલાર જૂડે
અ. કોલુવુ કુટમુનનુ કોલુચુ વારિનિ
પિલિચિ દાશરથિ પ્રેમ મીર પલિકે (પલુકુ)
ચ. સુલ કામિની માણલ ગાન-
(મા)૬૨૭(ના)લક્ષ્મિચુનુ શૃદ્ગાર

રસ યુક્ત વાર રમણ(લા)ડ જૂથિ
સરસ ત્યાગરાજુનિતાનુ પોંગડ (પલુકુ)

Oriya

- પ. પલૂકુ કણી ચઢેરનુ કેરૂને
પણદૂલાર જૂઢરે
અ. કોલૂઝુ કૃષ્ણમૂનનુ કોલૂરુ આરિનિ
પિલિટિ દાશરથી પ્રેમ માર પલિકે (પલૂકુ)
ચ. શુરૂલ કામિના મણીલ ગાન-
(મા)દરણના)લકિશૂરુનુ ગૃઝાર
રએ છૂઙ્ક ખાર રમણલા)ડ જૂચિ
ઘરએ ઉધાગરાજુનિતોનુ પોગડે (પલૂકુ)

Punjabi

- પ. પਲੁਕੁ ਕਲਡ ਚੱਕੇਰਨੁ ਕੇਰੁਨੇ
ਪਲੁਲਾਰ ਜੂਡਰੇ
અ. ਕੋਲੁਵੁ ਕੂਟਮੁਨਨੁ ਕੋਲੁਚੁ ਵਾਰਿਨਿ
ਪਿਲਿਚਿ ਦਾਸ਼ਰਥਿ ਪ੍ਰੇਮ ਮੀਰ ਪਲਿਕੇ (ਪਲੁਕੁ)
ચ. ਸੁਰੁਲ ਕਾਮਿਨੀ ਮਲੁਲ ਗਾਨ-
(ਮਾ)ਦਰਣ(ਨਾ)ਲਕਿਵਰਚੁਨੁ ਸ਼੍ਰਿਵਰਾਰ
ਰਸ ਯੁਕਤ ਵਾਰ ਰਮਣ(ਲਾ)ਡ ਜੂਚਿ
ਸਰਸ ਤਜਾਗਰਾਜੁਨਿਤੋਨੁ ਪੋਗਡੇ (ਪਲੁਕੁ)